

DLA DOROSŁYCH

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO Z ZAKRESU LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO DLA DOROSŁYCH

PRZYKŁADOWE ZADANIA EGZAMINACYJNE WRAZ Z ROZWIĄZANAMI

Na egzaminie poszczególne umiejętności sprawdzane są zadaniami różnego rodzaju i typu.

W części **1. Odbiór tekstu czytanego** najczęściej występują zadania zamknięte typu: *prawda-falsz*, wielokrotny wybór oraz zadania na dobieranie.

Najbardziej zróżnicowane zadania występują w **części 2. Reagowanie językowe**, która zawiera zadania zamknięte, tj. wielokrotnego wyboru, na dobieranie, test luk sterowanych, uzupełnianie luk oraz zadania otwarte krótkiej odpowiedzi.

Część 3. Tworzenie tekstu pisanego zawiera jedno zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi, polegające na zredagowaniu wypowiedzi pisemnej w formie listu.

Zadania zamknięte

Zadania typu *prawda – fałsz*

W zadaniu typu *prawda – fałsz* zdający musi stwierdzić, które z podanych zdań są zgodne z treścią załączonego tekstu (RICHTIG), a które nie (FALSCH). Za poprawne udzielenie poszczególnych informacji można uzyskać po 1 punkcie.

Rozwiązując zadania tego typu, przestrzegaj następujących reguł:

1. Przeczytaj tytuł tekstu – zazwyczaj już nagłówek przekazuje informację, o czym będzie mowa w tekście.
2. Przeczytaj pobieżnie tekst oraz zadania do tekstu. Zorientuj się, jaka tematyka jest poruszana w tekście.
3. Podczas ponownego czytania skoncentruj się na wyłowieniu informacji, które są przedmiotem zadań; zaznaczaj w tekście słowa-klucze w wybranych fragmentach.
4. Szukane informacje mogą być podane innymi słowami, np. z użyciem synonimów lub wyrażeń bliskoznacznych.
5. Uważaj na różnego typu zaprzeczenia: *nicht, nein, kein, keine* lub antonimy.
6. Nigdy nie zostawiaj zadania bez rozwiązania. Jeśli nie znasz odpowiedzi lub nie jesteś jej pewien, wybierz tę, która wydaje Ci się bardziej prawdopodobna.

Przykładowe zadanie 1. ilustruje sposób pracy z tekstem. Słowa-klucze lub całe wyrażenia oznaczono takimi samymi kolorami w tekście i rozwiązaniu.

Zadanie 1. (5 pkt)

Przeczytaj tekst i zapoznaj się z treścią zadania. Zdecyduj, które zdania 1.1-1.5 są zgodne z treścią tekstu (richtig – R), a które nie (falsch – F). Zaznacz znakiem X właściwe miejsca w tabeli. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

DIE WORLD GAMES – SPORT UND SPIELE

Einmal an den Olympischen Spielen teilnehmen – das ist das höchste Ziel vieler Sportler. Doch nicht alle Sportarten sind olympisch. Darum erfanden verschiedene internationale Sportverbände die World Games. Sie werden immer ein Jahr nach den Olympischen Sommerspielen veranstaltet. Die Teilnehmer starten als Einzelsportler und nicht als Vertreter ihres Landes.

Die Weltspiele des Jahres 2005 fanden in Duisburg und den Nachbarstädten Mülheim an der Ruhr, Oberhausen und Bottrop statt. Sie waren das größte sportliche Ereignis des Jahres 2005 weltweit: Nirgendwo gab es mehr Wettkämpfe. Insgesamt traten über 3000 Athleten aus aller Welt in 40 nicht-olympischen Sportarten an. Die Besucher staunten über Angler, die auf dem Trockenen Ziel- und Weitwürfe zeigten. "Casting" nennt sich diese Sportart.

Beim "Indoor Trial" hüpften und sprangen Motorradfahrer über eine Hindernisbahn in der Halle. "Korbball" war die einzige Sportart, bei der ausschließlich gemischte Teams gegeneinander antraten. Spielerinnen und Spieler müssen - ähnlich wie beim Basketball - einen Korb treffen. Auch die gemischten Mannschaften spielten ohne Schiedsrichter.

Es gab 27 unterschiedliche Sportstätten, die meisten davon im Sportpark Wedau in Duisburg. Hier befand sich auch die so genannte World Games Plaza. Dieser zentrale Treffpunkt der Sportler und Zuschauer war Ort des kulturellen Rahmenprogramms. Von Hip Hop bis Klassik gab es hier abwechslungsreiche Unterhaltung.

Insgesamt kamen 505 000 Zuschauer zu den Weltspielen ins Ruhrgebiet. Mit 17 000 Besuchern war das Finale im American Football die erfolgreichste Veranstaltung. Die nächsten World Games finden 2009 in Taipei / Taiwan statt.

nach: www.juma.de

		R	F
1.1.	Die Weltspiele sind eine Vorbereitung auf die Olympischen Spiele.		X
1.2.	Die Sportler repräsentieren auf den Weltspielen ihr Land.		X
1.3.	Im Jahre 2005 wurden in Duisburg die meisten Wettkämpfe in der Welt organisiert.	X	
1.4.	Der wichtigste Treffpunkt aller Teilnehmer und Besucher befand sich im Sportpark.	X	
1.5.	Das Finale im American Football beobachteten über eine halbe Million Zuschauer.		X

Stwierdzenie 1.1 jest fałszywe, ponieważ wyrażenie *eine Vorbereitung auf die Olympischen Spiele* oznacza *przygotowanie do olimpiady*. Natomiast z tekstu dowiadujemy się, że mistrzostwa świata odbywają się rok po olimpiadzie: *ein Jahr nach den Olympischen Sommerspielen*.

W zadaniu 1.2 podano fałszywą informację o tym, że sportowcy reprezentują swój kraj. W tekście znajduje się bowiem informacja, że uczestnicy nie są przedstawicielami swoich krajów. Trzeba zwrócić uwagę na słówko przeczące *nicht*.

W kolejnym zadaniu 1.3 występują wyrażenia bliskoznaczne oznaczające organizowanie światowych igrzysk w Duisburgu w 2005 roku – w tabeli: *wurden in Duisburg...organisiert*, a w tekście *fanden in Duisburg...statt* – w znaczeniu *odbywały się*.

W zadaniu 1.4 znajduje się wyrażenie, które powtarza się również w tekście *Treffpunkt – miejsce/punkt spotkań*. Obydwa słówka występujące przed tym rzeczownikiem wskazują na to, że zdanie jest prawdziwe: *der wichtigste Treffpunkt – najważniejszy punkt spotkań; dieser zentrale Treffpunkt – centralny punkt spotkań*. Zadanie 1.5 wymaga znajomości liczebników, zapisanych nie tylko liczbowo, ale i słownie. Liczba widzów, która oglądała finał futbolu amerykańskiego w zadaniu jest określona wyrażeniem *über eine halbe Million* – *ponad pół miliona*. Nie zgadza się to z danymi podanymi liczbą: *17 000*.

Przedstawiony tekst jest również doskonałym przykładem zastosowania licznych internacjonalizmów, które są łatwe do rozszyfrowania dla zdającego: *die Word Games, Teams, HipHop, American Football, Casting, Indoor Trial*.

Zadania na dobieranie

W zadaniach tego typu sprawdzane są m.in. umiejętności:

- selekcjonowania informacji, np. przyporządkowywania wskazanych informacji do konkretnych imion/osób;
- tworzenia spójnego i logicznego tekstu poprzez uzupełnianie luk w tym tekście brakującymi elementami (słowami, wyrażeniami, zdaniami) lub dobieranie wyrazów w odpowiedniej kolejności;
- rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu, np. poprzez uzupełnienie pytaniami tekstu wywiadu ze znaną osobą.

Zadanie 2. (5 pkt)

Przeczytaj odpowiedzi Cecilie Hynkovej (2.1-2.5) na pytania zadane jej podczas wywiadu. Dobierz do każdej odpowiedzi właściwe pytanie (A-F). Jedno pytanie nie pasuje do żadnej odpowiedzi. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

ERFOLGREICHE BEGEGNUNG MIT DEUTSCH

Cecilie Hynkova hat als Tausendste das Deutsche Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz (KMK), Stufe 2, in Tschechien erworben. Im Mai 2004 machte sie ihr Abitur. Seitdem studiert sie Germanistik an der Karls-Universität in Prag.

2.1. Journalist: ...**B**...

Cecilie: Ich wurde schon gefragt, welche Sprache ich lernen möchte, *als ich in die Grundschule kam*. Ich sagte damals, dass ich *mit meiner Freundin aus Österreich in ihrer Sprache sprechen möchte*. Das war die erste Begegnung mit der deutschen Sprache.

2.2. Journalist: ...D...

Cecilie: Ich finde es gut, dass diese Sprache feste Regeln hat. Man weiß, wie man Sätze bilden muss. Manche Menschen sagen, dass Deutsch sehr schwer ist, aber wenn man es einmal kann, dann geht es eigentlich. Nur die Aussprache ist schwer. Wir Tschechen können Umlaute nicht so gut aussprechen. Aus Frühling wird so etwas wie „Friebling“.

2.3. Journalist: ...C...

Cecilie: Bei der schriftlichen Arbeit ging es um das Thema Menschenrechte. In der mündlichen Prüfung war die Judenverfolgung während des Zweiten Weltkrieges mein Thema.

2.4. Journalist: ...F...

Cecilie: Ja, ich weiß allerdings noch nicht genau, mit welchen Universitäten unsere Universität Verbindungen hat. Außerdem kriegt man erst im zweiten Studienjahr ein Stipendium.

2.5. Journalist: ...A...

Cecilie: Das weiß ich noch nicht genau. Ich würde gerne noch Hebraistik studieren, aber da das nur alle paar Jahre angeboten wird, muss ich noch warten.

Journalist: Vielen Dank für das Gespräch!

nach: Juma 4/2000

- A. Was hast du nach dem Studium vor?
- B. Wann und warum hast du mit dem Deutschlernen angefangen?
- C. Welche Aufgaben hattest du in der Sprachdiplom-Prüfung?
- D. Was gefällt dir besonders an Deutsch?
- E. ~~Wie viel Zeit nimmt das Studium in Anspruch?~~
- F. Mit der bestandenen Sprachdiplomprüfung darfst du auch in Deutschland studieren. Kommt das für dich in Frage?

Podczas pracy nad tego typu zadaniem pamiętaj, by:

1. przeczytać uważnie pytania znajdujące się pod tekstem i podkreślić w nich słówka, które znajdują się na początku pytania, np. *was – co, wer – kto, warum – dlaczego, wann – kiedy*, itp.
2. odnaleźć jedno dodatkowe pytanie, które nie pasuje do tekstu, chociaż może zawierać określone słownictwo z nim związane.

Pierwsza odpowiedź 2.1 dotyczy początków nauki języka niemieckiego i powodów, dla których Cecilie Hynkova zaczęła się uczyć tego języka. Należy więc zadać pytanie B, zawierające słówka: *wann – kiedy* i *warum – dlaczego*. W tekście występuje słówko *Grundschule* – szkoła podstawowa oraz podany został powód: chęć rozmowy z koleżanką z Austrii w jej rodzimym języku.

Odpowiedź 2.2 wskazuje na zalety nauki języka niemieckiego, który posiada proste reguły gramatyczne: *diese Sprache feste Regeln hat*. Wymaga ona pytania D: *Co podoba Ci się szczególnie w języku niemieckim?* – *Was gefällt dir besonders an Deutsch?*

Dziennikarka nie omieszkła również zapytać studentkę o zadania na egzaminie językowym (pytanie C – **welche Aufgaben...**), na które ta obszernie odpowiedziała w akapicie 2.3, uwzględniając zarówno egzamin pisemny, jak i ustny.

Pytanie F jest zgodne z odpowiedzią 2.4. Na pytanie o dalsze możliwości studiowania w Niemczech – **darfst du auch in Deutschland studieren**, studentka odpowiada, że jeszcze nie wie, z jakimi uniwersytetami jest podpisana umowa w tym zakresie, zresztą stypendium otrzymuje się dopiero na drugim roku studiów.

Pytanie A pasuje do ostatniej odpowiedzi 2.5, dotyczącej planów na przyszłość. Cecilie jeszcze nie wie, co będzie robić po studiach, więc odpowiedź w trybie przypuszczającym: **Ich würde gerne noch Hebraistik studieren** - *studiowałabym chętnie hebraistykę* jest odpowiedzią poprawną.

Pytanie E nie pasuje do przytoczonego wywiadu, chociaż dotyczy czasu studiowania.

Zadanie 3. sprawdza umiejętność poprawnego budowania zdań. Polega ono na ułożeniu zdania z rozsypanki wyrazowej. Wyrazy lub wyrażenia są podane w odpowiedniej formie gramatycznej.

Podczas konstruowania zdań z rozsypanki pamiętaj o kilku zasadach:

1. Zaczynaj od elementu, który rozpoczyna zdanie – jest on wytłuszczony, podkreślony lub skreślony. Dany element wskazuje na szyk wyrazów w zdaniu, uwzględniając miejsce czasownika (orzeczenia) i osoby lub rzeczy (podmiotu) w szyku prostym, przestawnym lub złożonym współrzędnie.
2. Pamiętaj, aby użyć wszystkich wyrazów i „nie zgubić” żadnego elementu, np. zaprzeczenia lub spójnika.
3. Przyjrzyj się utworzonym zdaniom. Kolorami zaznaczono wyrażenia i zwroty pasujące do siebie w poszczególnych zdaniach. **Czasownik**, który w zdaniu w języku niemieckim zajmuje zawsze „honorowe” **drugie** miejsce, zaznaczono kolorem **czerwonym**. Natomiast **podmiot** (osobę lub rzecz) oznaczono kolorem **zielonym**.

Zadanie 3. (4 pkt)

Uporządkuj podane poniżej wyrazy tak, aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania 3.1-3.4. Wyrazy rozpoczynające zdania zostały już wpisane. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

3.1.

Ich	leider	diese	verzichten	auf	muss	Reise
------------	--------	--------------	-------------------	------------	-------------	--------------

Ich muss leider **auf diese Reise verzichten**.

3.2.

zum	geschenkt	Meine	Großeltern	Geburtstag	haben	einen	mir	MP-3-Player
------------	------------------	--------------	-------------------	-------------------	--------------	--------------	-----	--------------------

Meine Großeltern **haben** mir **zum Geburtstag** **einen MP-3-Player** **geschenkt**.

3.3.

Eltern	lange	wohnen	noch	möchtest	bei	Wie	du	deinen	?
---------------	--------------	--------	------	-----------------	------------	------------	-----------	---------------	---

Wie lange **möchtest** **du** noch **bei deinen Eltern** wohnen?

3.4.

muss	werden	Artikel	gelesen	Der	heute	noch
------	--------	---------	---------	-----	-------	------

Der Artikel muss noch heute gelesen werden.

Tworząc zdanie 3.1, pamiętaj o prawidłowym szyku w zdaniach z czasownikiem modalnym – na drugim miejscu wstaw czasownik modalny, a na końcu następny czasownik w bezokoliczniku.

W zadaniu 3.2 sprawdzana jest umiejętność budowania zdań w czasie przeszłym Perfekt, w którym czasownik posiłkowy *haben* jest zawsze na drugim miejscu, natomiast forma czasownika *schenken* – *podarować* w formie Partizip II *geschenkt* zamyka zdanie. Warto również zapamiętać całe wyrażenie *zum Geburtstag* – *na urodziny*.

Na pierwszy rzut oka wydaje się, że w zdaniu 3.3 podmiotem mogą być dwa wyrazy: *du* albo *Eltern*. W zestawieniu z czasownikiem modalnym *möchtest*, który jest podany w 2. os. l. p., można jednakże użyć tylko zaimka osobowego *du* – *ty*. Natomiast rzeczownik pasuje w tym wypadku tylko do wyrażenia *bei deinen Eltern* – *u twoich rodziców*. Użyte w tym zadaniu pytanie *wie Lange* – *jak długo* oczywiście także należy zapisać łącznie.

Ostatnie zadanie 3.4 sprawdza umiejętność budowania zdań w stronie biernej z czasownikami modalnymi. Podmiotem jest tu rzeczownik *der Artikel*, na drugim miejscu stoi wspomniany już czasownik modalny, później forma Partizip II czasownika *lesen* – *gelesen*, a dopiero na samym końcu czasownik posiłkowy, charakterystyczny dla strony biernej – *werden*.

W innych zadaniach na dobieranie, stosowanych na egzaminie eksternistycznym z języka niemieckiego, należy połączyć właściwe odpowiedzi z podanymi pytaniami. Dotyczą one jednego zakresu tematycznego, np. wynajmowanie mieszkania, zapraszanie gości, zamawianie potraw. W zestawie jedna odpowiedź podawana jest dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

Oto kilka wskazówek przydatnych w rozwiązaniu tego zadania:

1. Po przeczytaniu zadania pomyśl o sytuacjach, w których zadawane są tego typu pytania, np. organizowanie przyjęcia.
2. Czytając pytania, przyjrzyj się słówkom pytajnym: *wer* – *kto*, *was* – *co*, *wann* – *kiedy*, *wie* – *jak*, itp. Pomagają one szybko znaleźć prawidłową odpowiedź.
3. Zwróć uwagę na zastosowanie czasów.
4. Nigdy nie zostawiaj żadnego zadania bez rozwiązania. Jeśli nie znasz odpowiedzi lub nie jesteś jej pewien, wybierz tę, która wydaje Ci się najbardziej prawdopodobna.

Przyjrzyj się poniższym pytaniom i odpowiedziom i przekonaj się, że to zadanie nie jest trudne!

Zadanie 4. (4 pkt)

Dobierz właściwe odpowiedzi A-E do pytań 4.1-4.4. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania. Wstaw odpowiednią literę w tabeli. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

Pytania		Odpowiedzi	
4.1.	Wann kommen die Gäste?	A.	Das wird ein Videoabend sein.
4.2.	Wen hast du eingeladen?	B.	Bestimmt kommen sie mit.
4.3.	Was werdet ihr machen?	C.	Ein paar Freunde von mir.
4.4.	Wann ist die Party zu Ende?	D.	In einer Stunde sind sie da.
		E.	Sie dauert bis 24.00 Uhr.

4.1.	4.2.	4.3.	4.4.
D	C	A	E

Zadanie 4. tematycznie związane jest z życiem towarzyskim. Pierwsze pytanie dotyczy terminu przybycia gości: *wann* – *kiedy*. Mimo że w dwóch odpowiedziach zawarte są liczebniki, to jednak pasuje tu jedynie odpowiedź D: *In einer Stunde* – *za (jedną) godzinę*.

Prawidłową odpowiedzią na pytanie 4.2 *wen* – *kogo* zaprosiłeś jest C, ponieważ jest w niej mowa o przyjaciółach: *ein paar Freunde* – *kilku przyjaciół*.

Pytanie 4.3 odnosi się do przebiegu przyjęcia, a rozmówca odpowiada, że będzie to wieczór z filmami video – *ein Videoabend*. Warto zwrócić tutaj uwagę na jeszcze jeden element łączący pytanie z daną odpowiedzią, tj. na formę czasu przyszłego – w pytaniu *werdet*, a w odpowiedzi *wird*.

Ostatnie pytanie 4.4 dotyczy godziny zakończenia przyjęcia. Zdaniem z liczebnikiem, które określa konkretną godzinę: *bis 24 Uhr*, jest zdanie oznaczone literą E.

Odpowiedź B nie pasuje do żadnego z pytań, chociaż na pierwszy rzut oka pewna jej część mogłaby odnosić się do pytania 4.2.

Zadania wielokrotnego wyboru

W zadaniach wielokrotnego wyboru (WW) należy wskazać jedną odpowiedź spośród kilku (zazwyczaj od trzech do pięciu) zaproponowanych. W zadaniach stosowanych podczas egzaminów poprawna odpowiedź jest tylko jedna.

Jedną z odmian zadań WW stosowanych na egzaminach językowych jest zadanie polegające na dokończeniu rozpoczętego zdania tak, aby było ono zgodne z informacją podaną w tekście. Zadanie to służy sprawdzeniu umiejętności selekcjonowania szczegółowych informacji oraz określania głównej myśli tekstu.

Oto kilka wskazówek do pracy z takim typem zadań:

1. Przeczytaj uważnie trzy propozycje zakończenia zdań.
2. Zwracaj uwagę na szczegóły, ponieważ propozycje zakończeń często zawierają informacje podobne do siebie.

3. Polecenia występują w kolejności odpowiadającej kolejności informacji w tekście, co stanowi duże ułatwienie.
4. Jeżeli wybrana odpowiedź została już zaznaczona, to należy sprawdzić, czy pozostałe dwie są rzeczywiście niepoprawne.
5. Ostatnie zadanie wymaga często określenia głównej myśli całego tekstu.

Zadanie przedstawione poniżej stanowi przykład zadania wielokrotnego wyboru (WW). Kolorami zaznaczono prawidłowe odpowiedzi oraz fragmenty tekstu, które do nich nawiązują.

Zadanie 5. (5 pkt)

Przeczytaj tekst i zapoznaj się z treścią zadań 5.1-5.5. W każdym z nich z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z jego treścią. Zaznacz jedną z trzech możliwości, zakreślając literę A, B lub C. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

HILFE VOM MÄDCHENTELEFON

Sarah und Paula gehören zu einer Gruppe von acht Schülerinnen im Alter von 17 und 18 Jahren. Sie arbeiten bei der Beratungsstelle „Mädchentelefon Pro Familia“. Ihre Aufgabe ist, gleichaltrige und jüngere **Mädchen am Telefon zu beraten**. Es geht meistens um Fragen zu Liebe, Partnerschaft, Konflikten in der Familie, Schule und Gesundheit. Die Anruferinnen freuen sich, dass sie andern Menschen von ihren Problemen erzählen können.

Dieses Projekt ist in Deutschland bisher einmalig. Die Idee war, dass Mädchen viel besser Probleme mit Gleichaltrigen besprechen können als eine erwachsene Frau. Also hat „Pro Familia“ nach Mädchen gesucht, die als Volontärinnen eine Telefonberatung für andere Mädchen machen wollten. Sarah und Paula haben sich gemeldet. Beide Mädchen **hatten schon Erfahrungen mit solchen Gesprächen im Freundeskreis gesammelt**.

„Unsere Freunde haben sich ein bisschen gewundert, als wir ihnen von der Telefonberatung erzählten“, sagt Paula, „und die meisten wollten wissen, ob wir wirklich **kein Geld dafür bekommen**. Viele können sich das einfach nicht vorstellen: Man steckt Zeit in eine Sache, die interessant ist - auch ohne Geld zu erhalten.“

Alle Beraterinnen bleiben mindestens ein Jahr dabei. Bevor der eigentliche Telefondienst beginnt, werden alle **Mädchen in Seminaren für ihre Aufgaben geschult**. Sie lernen viel: Wie kann man bei Problemen helfen, welche Beratungsinstitutionen gibt es oder wie reagiert man bei Scherzanrufen? Die Mädchen haben Schweigepflicht. Namen oder Adressen von Anruferinnen dürfen sie nicht nennen. „Das muss auch so sein. Das hier ist eine anonyme Beratung“, sagt Sarah. Alle Mädchen können jederzeit mit der Projektleiterin über ihre Probleme sprechen.

nach: www.juma.de, Januar 2000

5.1. Mädchen, die Probleme haben,

- A. rufen Sarah oder Paula an.**
- B. kommen zur Beratungsstelle.
- C. sprechen darüber nicht gern.

5.2. Sarah und Paula haben sich zum Telefondienst gemeldet, weil

- A. ihre Freunde viele Probleme haben.
- B. sie früher oft Freunden geholfen haben.**
- C. sie Erfahrung im Beruf brauchten.

5.3. Junge Beraterinnen

- A. verdienen bei der Beratung viel Geld.
- B. bekommen von den Mädchen Geld.
- C. erhalten für ihre Arbeit kein Geld.

5.4. Bevor die Mädchen die Arbeit bei der Telefonberatung aufnehmen,

- A. müssen sie andere Beratungsstellen besuchen.
- B. bereiten sich gut darauf in Seminaren vor.
- C. nehmen sie an der Schulung ein Jahr lang teil.

5.5. Der Autor berichtet über zwei Mädchen, die

- A. hilfsbereit sind.
- B. Freunde suchen.
- C. Geld brauchen

Na egzaminach występują także zadania WW innego typu. Polegają one na rozpoznawaniu różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście. Zakres wymaganych struktur leksykalno-gramatycznych (części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, zaimek, przyimek, liczebnik oraz składnia) podany jest w *Informatorze o egzaminie eksternistycznym od 2007 roku – Język niemiecki, liceum ogólnokształcące*.

W zadaniu 6. z podanych trzech odpowiedzi (A, B lub C) należy wybrać jedną właściwą tak, aby otrzymać logiczne i poprawne zdanie. Zanim wybierzesz prawidłową odpowiedź, wykonaj następujące czynności:

1. Przeczytaj zdania, zastanów się, jakiego elementu brakuje.
2. Przypomnij sobie wiadomości o budowie zdań, uwzględniając układ poszczególnych elementów w zdaniu prostym i złożonym.
3. Upewnij się, że słowo lub zwrot pasuje do danego zdania pod względem gramatycznym i leksykalnym.
4. Nigdy nie zostawiaj żadnego zadania bez rozwiązania. Jeśli nie znasz odpowiedzi lub nie jesteś jej pewien, wybierz tę, która wydaje Ci się bardziej prawdopodobna.

Przedstawione poniżej zadanie sprawdza umiejętność rozpoznawania brakujących elementów zdania, bada też znajomość gramatyki i słownictwa. Kolorami zaznaczono prawidłowe odpowiedzi.

Zadanie 6. (4 pkt)

Przeczytaj zdania i wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym, uzupełnienia luk 6.1-6.4, podkreślając wyraz w kolumnie A, B lub C. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

- 6.1.C..... ich Zeit habe, gehe ich mit dir ins Kino.
- 6.2. Jürgen istC..... als sein Schulfreund Frank.
- 6.3.B..... gehört dieses Heft?
- 6.4. Ich muss morgen meine Tante vom BahnhofA.....

	A.	B.	C.
6.1.	Denn	Wann	Wenn
6.2.	fleißig	der fleißigste	fleißiger
6.3.	Wen	Wem	Wer
6.4.	abholen	einholen	erholen

W zdaniu 6.1. pasuje odpowiedź C. Słowo **wenn** – *jeśli/jeżeli* zaczyna tutaj zdanie podrzędnie złożone: *Jeżeli będę miał czas, to...* Zaimek pytajny *wann* – *kiedy* nie jest w tym zdaniu odpowiedni, chociaż w języku polskim często zaczynamy od niego zdanie typu: *Kiedy będę miał czas, to...*

W zdaniu 6.2. mamy przykład na użycie stopnia wyższego przymiotnika **fleißiger** – *pilniejszy* i wyrażenia w zdaniu: *fleißiger als...* – *pilniejszy niż...*

Czasownik *gehören* – *należać do* łączy się tylko z Dativem (III przypadek). Pytanie tego przypadku brzmi **wem?** – dlatego poprawną odpowiedzią w zdaniu 6.3 jest B.

W zadaniu 6.4. zostały zamieszczone różne kombinacje z przedrostkiem czasownika *holen*: *ab-*, *ein-*, *er-*, które za każdym razem zmieniają jego znaczenie. Ale tylko jeden przedrostek pasuje do kontekstu całego zdania: *odebrać kogoś z dworca – vom Bahnhof abholen* (rozwiązanie A).

Zadanie 7 to kolejne zadanie na poprawne reagowanie językowe. Polega ono na przetworzeniu treści tekstu z języka polskiego na niemiecki. Zdający zapoznaje się z daną sytuacją w języku polskim i spośród trzech gotowych odpowiedzi w języku niemieckim wybiera jedną prawidłową. Pozostałe odpowiedzi pełnią funkcję odpowiedzi towarzyszących, mających pozory prawidłowości.

Oto kilka wskazówek:

1. Podczas wybierania odpowiedzi zwróć uwagę na osobę, liczbę i czas.
2. Skoncentruj się na typowych słowach lub wyrażeniach oraz na funkcji językowej pytania, np. grzeczna prośba, polecenie, przypomnienie lub ostrzeżenie.
3. Zwróć uwagę na tryb rozkazujący, pytający oraz budowę zdań twierdzących.

Zadanie 7. (4 pkt)

Zapoznaj się z opisami sytuacji 7.1-7.3. Następnie dobierz do nich odpowiednie reakcje językowe. Zaznacz jedną z trzech możliwości. Za każde poprawne rozwiązanie otrzymasz 1 punkt.

7.1. Poproś kolegę / koleżankę o pomoc w sprzątnięciu.

- A. Helft mir bitte beim Aufräumen.
- B. Ich habe noch nicht aufgeräumt.
- C. Könnten wir zusammen aufräumen?

7.2. Zaproś kolegę / koleżankę do siebie.

- A. Besuchen Sie mich bitte morgen.
- B. Ruf mich morgen unbedingt an!
- C. Komm morgen bei mir vorbei.

7.3. Zapytaj kolegę / koleżankę o wynik egzaminu.

- A. Welche Prüfung hast du abgelegt?
- B. Hast du die Prüfung bestanden?
- C. War das Examen sehr schwierig?

W zadaniu 7.1 prosisz koleżankę/kolegę o pomoc w sprzątaniu. Chociaż na pierwszy rzut oka czasownik *helfen* – *pomagać* znajduje się w pierwszej odpowiedzi, to nie jest ona prawidłowa, gdyż forma *hilft* – *pomóście* odnosi się w trybie rozkazującym do liczby mnogiej. Natomiast w poleceniu mamy tylko zwrot do jednej koleżanki/jednego kolegi. Prawidłowa jest odpowiedź C, zbudowana w formie grzecznościowej z użyciem czasownika *könnten* – *moglibyśmy*.

Kiedy zapraszamy do siebie kolegę/koleżankę (patrz: zadanie 7.2), to nie używamy formy grzecznościowej A, nie prosimy również, żeby dana osoba zadzwoniła (B). W relacjach koleżeńskich wystarczy użyć wyrażenia: *Komm morgen bei mir vorbei* – *wpadnij do mnie jutro* (odpowiedź C).

W zadaniu 7.3 odpowiedzią prawidłową jest B. W żadnej odpowiedzi nie ma konkretnej oceny. Pytając o wynik egzaminu, można użyć zwrotu ogólnego: *Czy zdałeś egzamin?* – *Hast du die Prüfung bestanden?* Nie pytamy o rodzaj egzaminu – *welche Prüfung*, ani o trudność – *War das Examen sehr schwierig?*

Zadania otwarte

Zadania krótkiej odpowiedzi

Zadanie 8. należy do typu zadań otwartych krótkiej odpowiedzi polegających na przetworzeniu treści przedstawionych w materiale ikonograficznym. Zdający samodzielnie formułuje dwie odpowiedzi na postawione pytania w postaci jednego lub kilku pełnych zdań. Punktowana jest zgodność odpowiedzi z poleceniem oraz jej poprawność językowa. Za poprawne wykonanie zadania otrzymuje się 2 punkty. Za błędy językowe, które w niewielkim stopniu zakłócają komunikację, otrzymuje się 1 punkt. 0 punktów otrzymują zdający, którzy popełnili błędy językowe uniemożliwiające komunikację lub gdy rozwiązanie zadania jest niezgodne z poleceniem.

Pamiętaj:

1. Przed przystąpieniem do pisania przyjrzyj się uważnie ilustracji, ponieważ pierwsze pytanie jest ściśle z nią związane – trzeba odpowiedzieć np.: co robi dana osoba na ilustracji – *Was macht die Frau/der Mann auf dem Bild?*; gdzie się znajduje – *Wo ist sie/er?*
2. Drugie pytanie traktuje przedstawione na ilustracji zdarzenie znacznie szerzej, wymagając od zdającego do wyrażenia opinii na dany temat. Często pojawiającym się pytaniem jest pytanie ze słowem *warum?* – *dlatego?*, stosuje się także pytania: *Wie meinst/findest du...?* – *jak myślisz, czy...;* *co sądzisz o...*

3. O ile na pierwsze pytanie wystarczy krótka, zwięzła odpowiedź, o tyle w drugiej odpowiedzi oczekuje się użycia bardziej urozmaiconych struktur gramatycznych (np. zdania podrzędnie złożonego) i zróżnicowanego, bogatego słownictwa.
4. Pamiętaj o pełnym uzasadnieniu swojej opinii na dany temat. Krótka odpowiedź „nie” lub „tak” nie wystarczy. Najlepiej podać dwu- lub trzyzdaniowe uzasadnienie.

Zadanie 8. (4 pkt)

Przyjrzyj się ilustracji i odpowiedz po niemiecku na pytania 9.1-9.2. Udziel odpowiedzi pełnymi zdaniami.

8.1. **Wo** sind der Mann und das Kind?

*Der Mann und das Kind sind im / in einem **Geschäft/Laden/Gemüseladen/Gemüsegeschäft/Supermarkt/am Gemüsestand.***

8.2. **Warum** kauft der Mann mit dem Kind ein?

*Seine Frau musste **zur Arbeit gehen**/ Die Mutter des Kindes ist krank und **der Mann passt auf es auf**/ **Er will seiner Frau helfen**, deshalb macht er Einkäufe mit dem Kind.*

W powyższym zadaniu podano przykładowe odpowiedzi na zadane pytania szczegółowe. W zadaniu 8.1. możliwych odpowiedzi jest kilka, wszystkie one związane będą z miejscem zakupów.

W zadaniu 8.2. nie ma jednej poprawnej odpowiedzi, dlatego sprawdzane jest ono przez egzaminatorów; odpowiedzi akceptuje się pod warunkiem, iż są na temat, okazały się poprawne pod względem logicznym i spełniają normy poprawności językowej.

Zadanie rozszerzonej odpowiedzi

Zadanie 9. to zadanie rozszerzonej odpowiedzi polegające na napisaniu listu. Zredagowanie listu w języku niemieckim wymaga przetworzenia konkretnych treści/poleceń wyrażonych w języku polskim. Początek – nagłówek i formuła grzecznościowa rozpoczynająca i kończąca list – jest podany, co narzuca formę takiego listu jako dokumentu formalnego lub prywatnego. Zadaniem zdającego jest napisanie odpowiedzi sugerowanych przez pięć poleceń, a więc rozwinięcie listu. W tym zadaniu sprawdzana jest umiejętność adekwatnego i poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych.

Pisząc list, pamiętaj:

1. W treści listu skup się na udzieleniu wszystkich wymaganych informacji.
2. Nie musisz podawać poszczególnych informacji w kolejności określonej w zadaniu, ale sprawdź, czy zawarłeś wszystkie informacje wymienione w poleceniach.
3. Odpowiedzi na następujące pytania powinny być precyzyjne: *wo – gdzie, was – co, wohin – dokąd, wie – jak, mit wem – z kim, womit – czym.*
4. W liście oceniana jest umiejętność pełnego przekazywania informacji – zdający otrzymuje po 1 punkcie za każdą informację (razem 5 punktów); oceniane jest także bogactwo językowe (maksymalnie 2 punkty) oraz poprawność językowa (maks. 3 punkty).
5. Chcąc uzyskać maksymalną liczbę punktów za bogactwo językowe, używaj zróżnicowanych struktur gramatycznych, np.: zdań złożonych, przydawkowych, dopełnieniowych, okolicznikowych przyczyny.
6. Stosuj prawidłowe formy czasowników w czasach przeszłych: Imperfekt, Perfekt, Plusquamperfekt. Stosowanie tych form czasu przeszłego często wymusza polecenie, np.: *kto zorganizował przyjęcie, z jakiej okazji się ono odbyło, jaki był jego przebieg, co sądzili o nim uczestnicy*, itp.; należy także zwrócić uwagę na zredagowany początek listu.
7. Zbyt krótkie odpowiedzi – jedno wyrażenie lub krótkie zdanie to za mało, aby wykazać się na egzaminie bogactwem językowym. Dlatego napisz chociaż jedno zdanie od siebie. Do tego obliguje cię również polecenie: Długość listu w części pisanej przez zdającego powinna wynosić od 100 do 120 słów. Jeżeli zdający przekaże tylko 1 lub 2 informacje, otrzymuje 0 punktów za bogactwo językowe i poprawność językową. Ubogie słownictwo, liczne powtórzenia oraz niezróżnicowane struktury gramatyczne – to również 0 punktów.
8. W trakcie pisania listu zwróć uwagę na poprawność językową zdań. Otrzymasz 3 punkty, jeżeli praca jest poprawna językowo lub zawiera sporadyczne błędy językowe niezakłócające komunikacji. Natomiast jeżeli popełniłeś liczne błędy językowe uniemożliwiające komunikację, za poprawność językową nie uzyskasz punktów.

Zadanie 9. (10 pkt)

Uczestniczyłeś/aś w spotkaniu klasowym. Piszesz list do kolegi / koleżanki ze Szwajcarii.

W liście napisz:

- **kto** zorganizował spotkanie,
- **z jakiej okazji** się ono odbyło,
- **jaki** był jego przebieg,
- **co sądzili** o nim uczestnicy,
- **kiedy** odbędzie się kolejne spotkanie.

Podany został początek i koniec listu. Długość listu w części pisanej przez zdającego powinna wynosić od 100 do 120 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji określonych w poleceniu (5 punktów), poprawność językowa (3 punkty) oraz bogactwo językowe (2 punkty).

Uwaga: jeśli zdający przekaze tylko 1 lub 2 informacje, otrzymuje 0 punktów za bogactwo językowe i poprawność językową.

CZYSTOPIS

Lieber Karl / Liebe Anna,

vielen Dank für deinen letzten Brief. Heute schreibe ich an dich, denn ich möchte dir von einem Klassentreffen erzählen, an dem ich letzte Woche teilgenommen habe.

Einige Schüler aus unserer Klasse wollten sich treffen und zu diesem Treffen haben sie auch mich eingeladen. Vor zwei Jahren haben wir **das Abitur gemacht**. Die ganze Zeit haben wir uns **über die Schule unterhalten**.

Wir haben getanzt und gesungen. Allen hat viel Spaß gemacht, sich nach vielen Jahren wiederzusehen. Nach der Meinung aller Teilnehmer war **die Atmosphäre sehr gut**.

Das nächste Treffen findet **nächstes Jahr** statt.

Für heute möchte ich schon schließen. Ich freue mich auf deinen Besuch im Juni. Schreibe mir bitte bald.

Viele liebe Grüße

Dein / Deine XYZ

	TREŚĆ					BOGACTWO JĘZYKOWE	POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA	RAZEM
	Inf. 1	Inf. 2	Inf. 3	Inf. 4	Inf. 5			
Liczba punktów	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1-2	0-1-2-3	10